

Sayın Editör,

Türk Üroloji Dergisi cilt 23, sayı 4'te yer alan "Wistar sıçanlarda epididimal obstrüksiyona bağlı sperm değerlerinde değişiklikler" başlıklı makalede materyal ve metodla ilgili bazı açıklamalar gerektiği kanatındeyim. Bu çalışmanın temelini oluşturan epididimal sperm sayısının hangi metodla yapıldığı belirtilmemiş. Kontrol grubunda epididimin farklı bölgelerinden elde edilen sperm konsantrasyonları 21 ila 145 milyon arasında bulunmuş. Bu değerlerin literatürde belirtilen ejakülat sperm konsantrasyonlarına daha yakın olduğu görülmektedir. Farris¹ albino ratlarda çiftleşme esnasında elde edilen ejakülatta 83 milyon, Blandau ve Odor² ise 58 milyon/ml sperm sayısı bildirmişlerdir. Mauss³ elektroejekülasyonla 55-60 milyon sperm konsantrasyonu rapor etmiştir. Buna karşın epididimden elde edilen materyalde sperm yoğunluğunun daha yüksek olması beklenir. Nitekim literatürde en düşük epididimal sperm konsantrasyonu bildirenlerden Robb ve arkadaşları⁴ caput ve corpus 295 milyon, caudada 440 milyon/ml sperm saptamışlardır. Turner ve arkadaşlarının⁵ Wistar ratlarda saptadığı sayıya (1.87 milyar/ml) benzerdir. Kempinans, epididimal spermleri collagenase veya trypsinle muamele ederek homojen bir sperm süspansiyonu elde etmişler ve bu basit metodla sayım kolaylığını vurgulamışlardır. Ratlar üzerinde daha sonra yapılan çalışmalarda da, cauda epididimisteki sperm konsantrasyonları 1 milyar/ml üzerinde rapor edilmiştir.^{7,8} Epididimal sperm konsantrasyonlarındaki bu farklılığın, materyalin elde edilmesinden sperm sayımına kadar olan aşamalarındaki metod farklılığı ve işleme gösterilen özenle alakalı olduğunu düşünmekteyim. Bazı manüplasyonların, operasyonların veya ilaç uygulamalarının epididimal sperm konsantrasyona etkilerini araştırırken bu konuya en üst dikkatin gösterilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Saygılarımla

Dr. Öner Odabaş

Adres:

Yrd. Doç. Dr. Öner Odabaş

YYÜ Tıp Fakültesi Üroloji ABD

VAN

KAYNAKLAR

1. Farris E.J.: Spermatozoa counts in albino rats. *Anat Rec*, 94: 360-361, 1946.
2. Blandau R.J., Odor D.L.: The total number of spermatozoa reaching various segments of the reproductive tract in the female albino rat at intervals after insemination. *Anat Rec*, 103: 93-109, 1949.
3. Mauss J., Rausch-Stroomann J.G., Halm E., Petry R., Zambal Z.: Gewinnung histologische unterchungen und Losungs des ejakulastpfropfes der ratte. *Andrologie*, 2,13-18, 1970.
4. Robb, G.B., Amann, R.P., Killian, G.J.: Daily sperm production and epididymal sperm reserves of pubertal and adult rats. *J. Reprod Fertil*. 54: 103-107, 1978.
5. Turner, T.T., Hartmann, P.K., Howards S.S.: In vivo sodium, potassium and sperm concentrations of spermatozoa in the rat cauda epididymis. *Fertil Steril*, 28: 191-194, 1977.
6. Kempinans, W.G., Lamano-Carvalho, T.L.: A method for estimating the concentration of spermatozoa in the rat cauda epididymidis. *Lab. Animals*, 22: 154-156, 1988.
7. Turner, T.T., Cesarini, D.M.: The ability of the rat epididymis to concentrate spermatozoa: responsiveness to aldosterone. *J. Androl* 4; 197, 1983.
8. Hibi, H., Yamamoto, M., Miyake, K.: Effects of alpha-blocker on sperm concentration motility, intraluminal pressure and fluid movement in the rat cauda epididymis. *J Urol*, 154: 606-610, 1995.